

o jeho příslušnosti, určované podle cizozemského práva, neváže zdejší soud a je mylný názor dovolatelův, že rozhodnutí německého soudu je závazné. Rozhodnutí čís. 10684 sb. n. s. neřeší tuto otázku a zásada, že tuzemský soud není vázán názory cizozemské judikatury a literatury při výkladu cizozemského práva, plyne i z §§ 12 a 10 obč. zák. Této zásadě nevádí ani ustanovení § 723 něm. c. ř. s. Ten přikazuje německým soudům, by nezkoumaly při vydání rozsudku o vykonatelnosti z á k o n i t o s t rozhodnutí. Ale na druhé straně dává zákon v § 328 něm. c. ř. s., § 79 ex. ř. a zmíněné vládní vyhlášce tuzemskému soudu možnost přezkumu rozhodnutí cizozemského v určitých směrech, zejména však oprávnění samostatně rozhodovati o příslušnosti cizozemského soudu podle zásad tuzemského práva. Nelze tedy souhlasiti s názorem dovolatelky, že příslušnost lze zkoumati jen abstraktně, t. j. jen potud, zda se liší německé právo v této otázce od práva tuzemského. Odvolací soud mohl tedy samostatně posuzovati otázku, zda pozemkový dluh, splacený a odkvitovaný, jest majetkem podle § 99 j. n. Nelze souhlasiti ani s názorem, že předpokladem sudiště majetku může býti i právo, které nemá majetkovou hodnotu a jehož zpeněžení by proto nemohlo vésti k uspokojení dobývaného nároku, ani s názorem, že stačí k založení příslušnosti i právo příslušející povinnému na výmaz pohledávky. Sudiště majetku bylo ve prospěch tuzemců proti cizozemcům uzákoněno z důvodu, by tuzemský žalobce mohl po případě svůj nárok uspokojiti z hodnot cizozemcových, jež jsou v tuzemsku a jež proto jsou pro exekuci tuzemcovu na základě tuzemského rozsudku snadno dosažitelné. Pouhé formální právo, jakým je na př. zástavní právo z knihy nevymazané po zaplacení pohledávky (§ 469 obč. zák.), nemá pro zaplaceného věřitele majetkovou hodnotu. Proto na ně nelze vésti exekuci s úspěchem, který by vedl k uspokojení. Třeba tedy mělo takové zástavní právo nevymazané pro zaplacení pohledávky majetkovou hodnotu pro zástavce a vlastníka hypotéky, nemá ji již pro zástavního věřitele a nelze je proto považovati za jeho majetek ve smyslu § 99 j. n. Podobně je tomu při zaplaceném pozemkovém dluhu podle německého práva. Pro věřitele nemá takový dluh majetkovou hodnotu, protože mu dlužník, kdyby chtěl dobývati takový dluh po zaplacení, může namítnouti zaplacení a pouhé formální právo, že takový zaplacený dluh je v knize ještě zapsán, nemá pro věřitele majetkovou hodnotu a nelze je nazvati majetkem podle § 99 j. n. (srov. § 1192, 1196, 1142, 1144, 1167 něm. obč. zák.). I kdyby bylo otázku, zda zaplacený pozemkový dluh má majetkovou hodnotu a je majetkem, řešiti podle německého práva, nikoliv podle ustanovení tuzemského § 469 obč. zák., jest správný názor odvolacího soudu, že takový zaplacený pozemkový dluh nelze považovati za majetek na straně věřitelově. Nemá význam pro tento spor, zda je majetkem dlužníka z pozemkového dluhu (majitele reality) právo na výmaz takového dluhu.

#### Čís. 11684.

**Lze povolití exekuci k vydobytí (peněžité) pohledávky pruského státu.**

(Rozh. ze dne 20. května 1932, R II 122/32.)

Na základě rozsudku říšskoněmeckého soudu navrhl pruský soudní erár proti tuzemci povolení exekuce k vydobytí útrat řízení. Soud první stolice exekuci povolil, rekursní soud napadené usnesení potvrdil. Důvody: Základním předpokladem, za kterého může býti povolena exekuce podle exekučních titulů zřízených v cizozemsku, jest podle § 79 ex. ř. zaručení vzájemnosti státními smlouvami nebo vládními prohlášeními o tom vydanými, v zákoníku říšském vyhlášenými. Pokud jde o Německou říši, byla k posouzení vzájemnosti vydána vládní vyhláška ze dne 25. června 1924, čís. 131 sb. z. a n. a platí proto v tomto ohledu ustanovení §§ 722, 723 a 328 říš. německého civilního řádu soudního. Z těchto ustanovení neplyne, že by v Německé říši byla odpírána vykonatelnost cizozemskému rozsudku, když stranou je cizozemský stát a naopak zase předpisy zdejšího exekučního řádu (§§ 79—85 ex. ř.) nevylučují povolení exekuce, když stranou jest stát cizí. Nelze ani souhlasiti s názorem stěžovatele, že jest zásadně vyloučeno, by cizí stát byl před tuzemským soudem žalován, neboť čl. IX., odst. 2. uvoz. zák. k j. n. ustanovuje právě případy, kdy se tuzemské soudnictví vztahuje k osobám požívajícím exterritoriality, totiž, když se osoby ty tuzemským soudům podrojí nebo právní věc má za předmět jejich nemovité statky v tuzemsku ležící nebo jejich věcná práva na tuzemských nemovitostech osob jiných. Podle zásad mezinárodního práva jest cizí stát postaven na rovně osobám exterritoriálním. Když se sám domáhá ochrany před cizozemskými soudy, tedy zajistě se tím jejich pravomoci podrobuje. Podle názoru stěžovatele by tedy stát byl vůbec vyloučen z domáhání se práva v cizozemsku, což je zajistě názor neudržitelný. Odvolávání se na smlouvu mezi Československou republikou a říší Německou uveřejněnou pod čís. 131 sb. z. a n. z roku 1924 není vhodné, neboť tato se na vedení exekuce nevztahuje a také výklad použitého slova »příslušník« není přijatelný, neboť by z toho plynulo, že, když stát je stranou ať již jako takový nebo jako soukromý podnikatel, musela mu býti odpírána právní pomoc, která se jinak jeho příslušníkům poskytuje.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

### Důvody:

Stěžovatel pokládá za pochybné, zda lze povolit exekuci na základě cizozemského exekučního titulu také ve prospěch cizího státu, a to proto, že cizí stát nemůže býti u zdejších soudů žalován. O to však nejde při vyřízení rekursu podaného do povolení exekuce pro pohledávku pruského fisku na základě říšskoněmeckého titulu. Nižší soudy řídily se správně při vyřízení návrhu na povolení této exekuce jen předpisy vládní vyhlášky čís. 131/24 a v té není výslovného předpisu, že exekuce nesmí býti povolena pro pohledávku cizího státu. Při vyřízení rekursu nelze řešiti otázku nadhozené v dovolacím rekursu. Nepřípadné jest odvolávání se na státní smlouvu čís. 130/1924. Tato upravuje jen určité případy právní pomoci, na př. doručování, provádění důkazů, ale neupravuje provádění exekuce na základě cizozemských exekučních titulů. To jest upraveno zvlášť vládní vyhláškou čís. 131/1924, vydanou na základě prohlášení německé vlády. Podle této vyhlášky připouští

se exekuce na základě cizozemských rozsudků a usnesení, která spor vyřizují, a to i pro útraty řízení. Povolil-li tedy rekursní soud exekuci pro útraty řízení ve prospěch pruského justičního fisku, neodporuje to zřejmě zmíněné vyhlášce.

### Čís. 11685

**I když se dlužník v dluhopise zavázal, že zapraví (nahradí) věřiteli náklady kvitance tak, by věřitel neutrpěl pražádnou újmu, jest věřitel povinen podepsati kvitanci, již si dlužník zhotovil sám nebo dal jinde zhotoviti na své útraty, třebas podle jednacího řádu věřitele (záložny) příslušelo vyhotovení kvitancí pro věřitele jejímu právnímu zástupci.**

(Rozh. ze dne 20. května 1932, Rv II 199/31.)

V dlužním úpisu zavázali se dlužníci zaplatiti věřiteli (záložně) náklady kvitance. Dlužníci, zaplativše dluh, dali si vyhotoviti kvitanci sami a domáhali se na záložně, by kvitanci podepsala. Záložna odmítla podepsati kvitanci, trvajíc na tom, by dlužníci dříve u ní zažádali o vyhotovení kvitance a zaplatili výlohy kvitance u Dr. R-a, načež jim bude kvitance doručena. Žalobou, o níž tu jde, domáhali se žalobci na žalované záložně, by byla uznána povinnou podepsati kvitanci danou jí žalobci. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Důvody: Podle § 1426 obč. zák. jest věřitel povinen nésti výlohy kvitance, nebylo-li mezi stranami ujednáno jinak. Tak tomu je i v souzeném případě, ani se žalobci v dlužním úpise zavázali mimo jiné zaplatiti žalované i výlohy kvitance. Je-li věřitel podle zákona povinen nésti náklady kvitance, jest jeho právem, by si kvitanci sám vyhotovil aneb ji sám podle vlastní volby dal vyhotoviti, a nemůže býti na něm žádáno, by podepsal kvitanci, již mu předložil dlužník. Na tomto právu věřitelovu nemění nic okolnost, že dlužník převzal zvláštní úmluvou zaplacení těchto výloh, t. j. výloh kvitance. I v tomto případě má věřitel právo, by si kvitanci sám vyhotovil aneb vyhotovením pověřil zástupce podle vlastní volby, a jest dlužník povinen nahraditi výlohy kvitance věřiteli, jak se k tomu v dluhopisu zavázal. Odvolací soud uznal podle žaloby. Důvody: Podle § 1426 obč. zák. jest věřitel povinen vydati plátcí na požádání kvitanci, t. j. písemné potvrzení o tom, že závazek byl splněn. Útraty kvitance (kolek a pod.) nese, není-li jinak sjednáno, věřitel (§ 1426 druhý odstavec obč. zák.). Prvý soud z dlužního úpisu zjistil, že se v souzeném případě žalobci zavázali mimo jiné zaplatiti i výlohy kvitance. Dlužník má tedy v souzeném případě právo požadovati na věřiteli kvitanci a jest povinen zaplatiti její náklady. Věřitel jest podle § 1426 obč. zák. povinen postarati se sám o vyhotovení kvitance a žádati pak od dlužníka zaplacení útrat s vyhotovením spojených, když se k tomu dlužník zavázal. Pakliže však dlužník sám si dá kvitanci vyhotoviti na svůj náklad a tato kvitance formou i obsahem jest bezvadná, zbavuje tím věřitele povinnosti, uložené mu v § 1426 obč. zák., by totiž věřitel sám kvitanci sepsal nebo sepsati dal, a proto může dlužník podle téhož zákonného ustanovení žádati, by věřitel předloženou kvitanci podepsal. V § 1426 obč. zák. jest stanoven pravidelný